

Menonici na Słońsku

Początki osadnictwa holenderskiego w Polsce związane są z menonitami - odłamem ruchu reformacyjnego, który ukształtował się w Niderlandach w pierwszej połowie XVI w.

Bezpośrednim powodem sprowadzenia osadników menonickich na ziemię polską była potrzeba zagospodarowania depresyjnych obszarów Żuław. Wywodzący się z Holandii i Fryzji chłopcy specjalizowali się w osuszaniu i ponownym zagospodarowaniu tych ziem.

W ramach wypełniania obowiązków - konserwowania wałów i kanałów odwadniających, Olędrzy otrzymywali w długoterminową dzierżawę ziemię, prawo do wolności wyznania i swobodę gospodarczą. Na określenie Holendrów osadzanych w dobrach królewskich, miejskich, biskupich, w literaturze występuje duża ilość form nazewnictwa, na przykład: Holendrzy, Olędry, Olędrzy, w literaturze niemieckiej Holländer, Manisten, Dutch, Dutsch, Deutsch oraz mennonici, menonici. Najstarsi Holendrzy i menonici, którzy osiedlali się na ziemiach polskich posługiwali się językiem „plattdeutsch”, nazywanym holenderskim, będącym formą mieszaną między innymi niemieckiego

i niderlandzkiego.

Najważniejszą cechą doktryny menonickiej jest pojęcie etyki związanej z odpowiedzialnością człowieka za jego czyny. Sakrament chrztu jest obrzędem przeprowadzanym u dorosłych, a życie codzienne wypełnione jest pracą. Skromność w obyczajach i surowość przejawiająca się w stroju i wyposażeniu domów to wyróżniki stylu życia sekty menonitów. Menonici stworzyli innowacyjny model religijnej społeczności, w której stan duchowny nie funkcjonował jako społecznie wyodrębniona kasta. Odprawianiem mszy zajmowali się starsi gminy, którzy nie posiadali w związku z tym przywilejów. Wśród ideologicznych przesłanek kształtujących postawę menonitów należy wymienić pacyzizm, a co za tym idzie - zakaz służby wojskowej. Do drugiej połowy XVIII wieku sekta nie posiadała pozwolenia na budowanie kościołów, dlatego też nabożeństwa odprawiano przeważnie w zaadaptowanych w tym celu oborach lub stajniach. W czasie modlitwy przestrzegano zakazów dotyczących sprzedaży alkoholu i wykonywania jakichkolwiek prac.

Współcześnie w Ciechocinku możemy odnaleźć dwa zabytki związane z osadnictwem Olędrów w naszej okolicy. Mam na myśli zagrodę holenderską - Słońsk nr 20 i nekropolię menonicką.

Cechami charakterystycznymi tego typu budownictwa jest ściśle powiązanie pomieszczeń mieszkalnych z budynkami gospodarczymi. Połączenie budynku mieszkalnego z inwentarskim pod wspólnym dachem ułatwiało rozplanowanie prac gospodarskich. Jerzy Szałygin w Katalogu zabytków osadnictwa holenderskiego na Mazowszu pisze: „Istnienie osad holenderskich do tej pory stanowi niewątpliwy fenomen i przykład udanej wzajemnej współpracy człowieka i natury (rzecki) przy kształtowaniu terenów zalewanych przez rzeki. Pokazuje, jak wiele może nauczyć się człowiek, podpatrując przyrodę i z nią współpracując. Jest to chyba najbliższy naturze typ gospodarki.”

WYNAJEM POKOI

**2, 3, 4 - OSOBOWYCH
Z ŁAZIENKAMI**

FIRMA „KAZ”
UL. KOSMONAUTÓW 13
TEL 0 604 773 123

W Chronik eines deutschen Dorfes an der Weichsel in Mittelpolen von Emil Mielke znajdujemy informację, iż 1 września 1782 roku mieszkańcy Słońska podarowali działkę pod ewangelicki cmentarz. Do tej pory bowiem wyznawców obrządku luterańskiego chowano na cmentarzu katolickim. Prace przy powstaniu cmentarza były wynikiem wspólnego wysiłku mieszkańców Słońska. Plac został otoczony drewnianym płotem.

Rodzaje nagrobków, jakie pozostały na cmentarzu to formy stell, krzyży, tablic. Na zrujnowanych nagrobkach można jeszcze wskazać przykłady symboliki religijnej związanej z obrzędowością funeralną. Na przykład gałąź oliwna, która symbolizuje czyste sumienie i cnoty miłosierdzia. Gałązki palm zaś symbolizują

zwycięstwo nad śmiercią. Na kilku zdewastowanych płytach nagrobnych można odnaleźć ślad po reliefach wklęsłych.

Zarówno zagroda jak i cmentarz mennonicki znajdują się obecnie w stanie wręcz katastrofalnym. Trudno nie oprzeć się wrażeniu, że pamięć o osadnikach Oleńderskich blaknie i zacierą się wraz z postępującą ruiną zabytków. Aby zapomnienie nie wygrało walki z czasem, uważam, że warto pielęgnować nasze ciechocińskie, unikatowe pamiątki.

Serdecznie dziękuję Pani Annie Walczak z Muzeum Etnograficznego w Toruniu, za otwarcie przede mną skarbownicy swej wiedzy.

Aleksandra Jarysz

MCK

Święto dzieci

1 czerwca w strugach lejącego się z nieba żaru na scenie muzyki koncertowej zorganizowane zostały obchody Dnia Dziecka. Miejskie Centrum Kultury dzięki

wsparciu finansowemu ze strony Urzędu Miasta postanowiło uczcić ten dzień w nieco inny sposób niż dotychczas. Imprezę rozpoczęły występy zespołu Świerszcze, a następnie Burmistrz Miasta Leszek Dzierżewicz - na ręce przedstawiciela najmłodszych przekazał symboliczny klucz do bram miasta. Po tej ceremonii „przekazania władzy” na scenie wystąpiła Formacja Tańca Współczesnego WIR z Torunia, zaśpiewał zespół wokalny HITTO z Ciechocinka. Główną atrakcją słonecznego przedpołudnia okazał się Kłown COCO, który zachęcił dzieciaki do zabawy: były interaktywne konkursy z nagrodami, wspólne puszczanie baniek o przeróżnych kształtach i kolorach, był pokaz iluzji i żonglerki w wykonaniu artystów Teatru WICZY z Torunia. W zachwyt wprowadzał dzieci szrudlarz, śmiało przechadzający się po parku Zdrojowym. Popołudniowe świętowanie zakończyła darmowa projekcja filmu „Garfield 2” w kinie Zdrój

Organizatorzy składają serdeczne podziękowania dla sponsorów: właścicieli Księgarni i Antykwiariatu przy ul. Broniewskiego oraz dla Leszka Promińskiego.

Katarzyna Bilecka-Kaliszewska

KURORT
24h TAXI

9484

054 283 22 22

www.kurorttaxi.ciechocinek.biz

■ 10 kurs - gratis*
■ dojazd bezpłatny*

*tylko w granicach administracyjnych miasta Ciechocinka

Laboratorium fotograficzne Kodak - Express

Ciechocinek, ul. Broniewskiego 3, tel. 054 283 62 85, e-mail: lab307@interia.pl

- ✗ fotografia cyfrowa
- ✗ zdjęcia tradycyjne i z nośników cyfrowych
- ✗ wykonywanie zdjęć do dowodów, legitymacji itp.
- ✗ wywoływanie filmów bezpłatnie
- ✗ wykonywanie zdjęć w jedną godzinę
- ✗ sprzedaż filmów i sprzętu fotograficznego

Gwarantujemy miłą obsługę i wysoką jakość usług

Zdjęcia wykonane w naszym laboratorium pozostaną zawsze miłą pamiątką.